

Nieuwsbrief met hart en ziel

Derde editie – februari 2021

Beste mensen,

Ondanks de ongekende onderbreking door corona gebeurt er van alles rond het lectoraat. We hopen dat we jullie met deze nieuwsbrief een hart onder de riem kunnen steken. Want deze barre, bizarre tijd is voor leraren en kinderen – die elkaar toch het liefst in het echt ontmoeten - wel een bijzondere beproeving.

Praktijkgemeenschappen

Sinds september 2020 zijn verschillende praktijkgemeenschappen gestart waarin we in nauwe samenwerking met onderwijsprofessionals onderzoeken hoe we het pedagogisch handelen van leraren kunnen ondersteunen en versterken.

Pieter Boshuizen komt maandelijks met een zevental leerkrachten van IKC 't Palet in Vlaardingen bij elkaar om in gesprek te gaan over **de school als oefenplaats voor democratisch samenleven**. Iedere bijeenkomst wordt een artikel gelezen over burgerschap in het primair onderwijs, om daarna praktijkervaringen uit te wisselen rondom dit onderwerp. Elke deelnemer heeft een eigen onderzoeksvraag geformuleerd, om buiten de bijeenkomsten kleinschalig onderzoek te doen hoe democratische opvoeding in de eigen praktijk vorm kan krijgen.

In de praktijkgemeenschap **Muziek van Roeland Vrolijk** komen muziekdocenten van diverse pabo's bij elkaar om in gesprek te gaan over ervaringen uit hun opleidingspraktijk. Uit de eerste bijeenkomsten is naar voren gekomen dat de deelnemers zoeken naar manieren om de ervaringen van studenten een plaats te geven in hun lessen. Deze periode staat de betekenis van het werk van Gert Biesta voor het vak muziek centraal, met name diens *Door kunst onderwezen willen worden*. In

dit kader interviewde Roeland pedagoog Joop Berding (auteur van o.a. *Ik ben ook een mens, Aan het werk met Hannah Arendt, Opvoeding en onderwijs tussen geduld en ongeduld*). Een filmopname van dit interview vormde uitgangspunt van gesprek tijdens een bijeenkomst van de groep.

Jos van den Brand werkt in verschillende groepen samen rond het thema van **de dood in de klas**. De groepen bestaan uit pabodocenten, -studenten en leraren die er belang aan hechten dat ervaringen met de dood een plaats krijgen in het lesmateriaal op de pabo. Het gaat dan om betekenisvolle ervaringen in het levensverhaal en/of de onderwijspraktijk van toekomstige, beginnende en ervaren leraren. In de groepen wordt onderzocht aan welke ontwerpeisen lesmateriaal rondom dit thema moet voldoen. Op basis daarvan ontwikkelt de groep lesmateriaal en probeert dat in de praktijk uit.

Hester IJsseling zet haar praktijkgemeenschap **Professionaliseren met hart en ziel** voort met een groep onderwijsmensen uit PO, VO, MBO en HBO uit heel Nederland. De groep komt vijf maal per jaar bijeen om in gesprek te gaan over de rol van **onderbreking en verbinding** in de vorming van jonge mensen. Iedere bijeenkomst wordt een artikel gelezen over het vraagstuk van vorming, om daarna een praktijkervaring van een van de deelnemers te onderzoeken. Elke deelnemer verkent in de eigen werkcontext de mogelijkheden om een fenomenologisch perspectief op de onderwijspraktijk onder de aandacht te brengen.

Overige activiteiten

Op uitnodiging van de Rotterdamse Vereniging voor Katholiek Onderwijs (RVKO) neemt Hester IJsseling deel aan een werkgroep rond **Werkdruk en werkgeluk**. De groep bestaat uit psychologisch geschoolde onderwijsadviseurs, beleidsmakers en personeelsfunctionarissen die zich bezighouden met het hoge percentage burnouts onder leraren. In samenwerking met de Thomas More Hogeschool onderzoekt de groep wat er nodig is om toekomstige en beginnende leraren te ondersteunen en versterken in het aanvaarden en dragen van hun onderwijsopdracht.

Op uitnodiging van Jannette Prins, onderzoekscoördinator van Thomas More Hogeschool, denkt Hester mee met ontwerp en ontwikkeling van een nieuwe **fenomenologische onderzoeksopdracht** voor de afstudeerfase. Het komende halfjaar wordt gevolgd hoe deze opdracht door studenten en docenten wordt ontvangen, begeleid en verwerkt.

Op 9 maart presenteert het lectoraat zijn onderzoeksactiviteiten op de online editie van het **Velon congres** voor lerarenopleiders.

Nascholing

Pieter Boshuizen ontwikkelt vanuit de Thomas More Academie een nascholingsprogramma rondom **de school als oefenplaats voor democratisch samenleven**, met aanbod betreffende burgerschap & dialoog en improvisatietoneel rond maatschappelijk controversiële kwesties in de klas. Meer info: p.boshuizen@thomasmorehs.nl

Onderzoeksconsortium Radiant

Thomas More Hogeschool maakt onderdeel uit van Radiant, een landelijk samenwerkingsverband van negen lerarenopleidingen. Samen hebben we in januari 2021 een aanvraag ingediend voor **Sprong Educatief**, een subsidie voor het opzetten van een onderzoekconsortium. Daartoe hebben lectoren van zes verschillende hogescholen partnerschap gezocht met basisscholen in de eigen regio. Thomas More Hogeschool is een partnerschap aangegaan met de **Imeldaschool** in Rotterdam. Het onderzoeksconsortium zal focussen op “Waardengedreven handelen in complexe situaties in een context van diversiteit” – een thema dat ons na aan het hart ligt! Of de financiering wordt toegekend, daarover berichten we in een volgende nieuwsbrief.

Leerkrachtonderzoekers

Praktijkonderzoek doen we graag zij aan zij met leraren in de scholen. Tot onze grote vreugde kunnen we binnenkort twee leerkrachtonderzoekers verwelkomen. Dat is mogelijk gemaakt met subsidie van Regieorgaan SIA (Impuls 2020). In een voortraject in maart en april zullen we met verschillende kandidaten kennismaken. We zullen hen deelgenoot maken van onze onderzoeksthema's en onze manier van onderzoek doen. In mei starten twee leerkrachtonderzoekers met een aanstelling van een dag per week. Voor de zomer zullen zij een onderzoeksplan maken dat in 2021-2022 kan worden uitgevoerd.

Publicaties

Op allerlei manieren en op allerlei plekken proberen we de aandacht te vestigen op de vormingskwestie in het onderwijs. Dat doen we onder andere door er in het openbaar over te spreken en te schrijven. Op [Thomas More Hogeschool](#) zijn pdf's te vinden van onze publicaties. We werken deze pagina regelmatig bij.

In december 2020 verscheen een **themanummer** van het CNV-blad [ZorgPrimair](#) over Professionaliseren met hart en ziel. Het nummer was geheel gewijd aan de activiteiten van ons lectoraat en van verwante zielen in onderwijs- en onderzoeksland. Met bijdragen van leraren van verschillende Rotterdamse basisscholen, van onderwijsonderzoekers Bram de Muynck (Driestar), Monique Leygraaf (Ipabo), Aziza Mayo (Leiden) en Lisette Bastiaansen (HAN), van collega Jorinde Jonker en natuurlijk van Jos, Pieter, Roeland en Hester.

In het voorjaar verschijnt bij uitgeverij Phronese een bundel over **Pedagogiek als betrokken handelingswetenschap**, onder redactie van Gert Biesta en Maartje Janssens. Met bijdragen van verschillende leden van de lectorenkring, die het NIVOZ bijeenbracht rond Gert Biesta, die van 2016 tot 2020 de leerstoel *Pedagogische dimensies van onderwijs, opleiding en vorming*, bekleedde bij de Universiteit voor Humanistiek. Hester en Pieter schreven voor de bundel een hoofdstuk over fenomenologisch praktijkonderzoek.

Ook kwamen eind 2020 twee **podcasts** in de lucht:

Jan Jaap Hubeek en Eva Vesseur spraken voor [Meesterwerk](#) met Hester over haar boekje *Bezield en bezielend onderwijs*.

Rikie van Blijswijk sprak voor [NIVOZ](#) met Joop Berding en Hester over één van hun bronnen, de filosoof **Cornelis Verhoeven** (1928-2001), en wat zijn werk ons te denken geeft over vertraging, verwondering, verbinding en vorming.

Tot slot

Deze nieuwsbrief verschijnt drie keer per jaar, in de winter, het voorjaar en het najaar. Kreeg je deze brief doorgestuurd van een collega en wil je je graag abonneren? Stuur dan een bericht naar h.ijsseling@thomasmorehs.nl